

Nieuwe norm ISO14001:2015

Meer taken voor het management

In september 2015 is de nieuwe ISO14001:2015 verschenen. Om het certificaat te behouden, dient uw milieumanagementsysteem (MMS) tegen uiterlijk september 2018 aangepast te zijn aan deze nieuwe norm. Gezien er verschillende nieuwe elementen van belang zijn voor de directie en enige voorbereiding voor de overschakeling vragen, geven we hieronder een overzicht van de vereiste aanpassingen en uitbreidingen

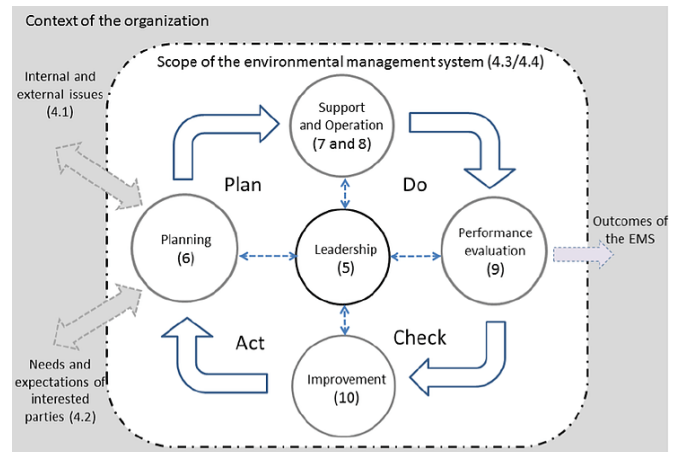
Nieuwe norm

De belangrijkste veranderingen in de nieuwe norm zijn:

- Inzicht in de organisatie en haar context (contextanalyse)
- Inzicht in behoeften belanghebbenden (stakeholderanalyse):
- Meer focus op leiderschap en betrokkenheid
- Rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden: toe te kennen door directie
- Risico's en kansen vaststellen + acties plannen om deze aan te pakken
- Ketenbeheer vanuit LCA-perspectief
- Beheersen van geplande wijzigingen (Management of change)

De nieuwe punten en belangrijke veranderingen lichten we hieronder toe.

Een heikel punt in veel bedrijven is de betrokkenheid van het management. Het leiderschap wordt duidelijk centraal gesteld het nieuwe PLAN-DO-CHECK-ACT schema (Deming circle – zie figuur).



Overkoepelende structuur

ISO heeft er voor de nieuwe versie voor gekozen om voor alle normen dezelfde structuur, dezelfde tekstelementen en dezelfde kerneisen vast te leggen in een basistekst, de *High level Structure* (HLS).

Hierdoor kunnen managementsystemen voor milieu, kwaliteit, veiligheid, energie, duurzaam ondernemen, ... beter worden geïntegreerd.

Bovendien zijn risicomanagement, compliance management, aandacht voor de context van de organisatie en de belanghebbenden overkoepelend, waardoor ze beter kunnen aansluiten op de algemene strategie en het bestuur van de onderneming.

Basis van elk van deze normen is het verbetermanagement. Daarbij wordt de "PLAN-DO-CHECK-ACT" cyclus gehanteerd.

De nieuwe edities van ISO9001 en ISO14001 zijn reeds gepubliceerd, in de toekomst wordt ook een nieuwe versie van OHSAS18001 (ISO45001) verwacht.

Contextanalyse

De organisatie moet externe en interne belangrijke punten (issues) vaststellen die relevant zijn voor haar doel en die haar vermogen beïnvloeden om het beoogde resultaat van haar milieumanagement-

systeem te behalen. Deze moeten ook de milieumomstandigheden omvatten die beïnvloed worden of waardoor de organisatie beïnvloed is.

Het management heeft hier een belangrijke rol in te spelen gezien er mogelijk issues zijn waar alleen zij van op de hoogte is.

De contextanalyse moet jaarlijks geëvalueerd worden.

Stakeholderanalyse

De organisatie moet oplijsten welke relevante belanghebbenden er zijn, wat hun behoeften/verwachtingen zijn en of er hieruit complianceverplichtingen (andere dan wettelijke) voortvloeien.

De directie heeft hier een belangrijke rol in te spelen gezien er mogelijk belanghebbenden zijn waar alleen zij van op de hoogte is.

De stakeholderanalyse moet jaarlijks geëvalueerd worden.

Leiderschap

Er wordt in de nieuwe norm meer nadruk gelegd op leiderschap en betrokkenheid van het management bij het milieubeheer. Het management mag deze verantwoordelijkheid aan anderen overdragen, maar behoudt de eindverantwoordelijkheid.

Het management moet ervoor zorgen dat het milieubeleid en het managementsysteem aansluiten bij de strategische richting van de onderneming en wordt geïntegreerd in de bedrijfsprocessen.

Milieubeleid

Het milieubeleid vraagt nu een verbintenis tot 'de bescherming van het milieu', inclusief 'het voorkomen van verontreiniging' en 'overige' verplichtingen, zoals het gebruik van duurzame hulpbronnen, een klimaatveranderingsbeleid, en het behoud van biodiversiteit en ecosystemen.

De belangrijkste focus is op het verbeteren van de prestaties die betrekking hebben op het beheer van milieuaspecten. Met de vorige norm werd enkel een verbetering van het systeem gevraagd, wat weliswaar ook onrechtstreeks tot betere prestaties moest leiden. Organisaties bepalen hun eigen criteria voor het

evalueren van de prestaties op milieugebied, met behulp van de juiste indicatoren.

Levenscyclusbenadering

Organisaties moeten de regievoering en invloed vergroten over hun impact op het milieu, en wel vanaf de aankoop/productie van grondstoffen, tot en met het verwerken van producten die het eind van hun levensduur hebben bereikt. Dit houdt niet in dat er verplicht een levenscyclusanalyse (LCA) moet worden uitgevoerd. Organisaties moeten zich echter wel grondig verdiepen in alle fasen van een product/dienst die kunnen worden gestuurd of beïnvloed.

Risico's en kansen

Risico's en kansen op milieugebied moeten vastgesteld worden. Deze kunnen gebaseerd zijn op de contextanalyse, de stakeholderanalyse, het toepassingsgebied van het milieumanagementsysteem, milieuaspecten, complianceverplichtingen.

Communicatie

De communicatie is meer uitgewerkt dan in de oude norm. Er moet een proces zijn waarin wordt vastgelegd waarover, wanneer, naar wie en hoe je relevante informatie gaat communiceren, zowel intern als extern.

Er is binnen ISO14001, in tegenstelling tot EMAS, geen verplichting tot het publiceren van de milieuresultaten.

Documentatie

Het begrip 'gedocumenteerde informatie' wordt gebruikt in plaats van 'documenten' en 'registratie'. Het is aan de organisatie om te bepalen wanneer 'procedures' vereist zijn. Alle vormen van documentatie (van papier tot de cloud) zijn mogelijk. Dit is een verdere versoepeling in de documentatieverplichtingen.

Kennis en inzicht in de compliancestatus

Er stond al in de oude norm dat de organisatie moest kunnen aantonen dat ze had bepaald wat de wettelijke eisen waren en de naleving ervan had beoordeeld.

Niet alleen wordt dit nu duidelijker uitgebreid naar andere dan wettelijke complianceverplichtingen (bv. eisen belanghebbenden), ook moet de status van de compliance regelmatig worden geëvalueerd en moet het bedrijf kennis van en inzicht in haar compliancestatus onderhouden. Dit betekent een overzicht van met welke wettelijke en andere eisen het bedrijf in orde is en met welke (nog) niet.

Begeleiding door Antea Group

Antea Group begeleidt u op een praktische manier bij het opstellen van uw milieumanagementsysteem. Antea Group treedt hierbij op als adviseur en procesbegeleider. Bij gebrek aan tijd of capaciteit binnen het bedrijf kunnen we ook voor de uitwerking instaan en voor inhoudelijke milieu-adviezen.

Antea Group staat ook in voor het opvolgen van de nieuwe milieuwetgeving en kan voor u wetgevende registers voor alle regio's opstellen waarbij indien gewenst voor u wordt nagegaan of de betreffende wetgeving van toepassing is voor uw bedrijf. Voor de evaluatie van de van toepassing zijnde wetgeving kunt u beroep doen op onze wettelijke complianceaudits.

Inlichtingen

Voor verdere info en/of invulling kan u steeds terecht bij Antea Group.

Geert T'Kindt 09/261 63 10

Marleen Verbruggen 03/221.55.26